

מרחבים

כתב עת אינטראקטיבי
למחשבה פסיכואנליטית

"לעיתים רק ריטואל גופני יכול לפתור בעיה נפשית"

ריאיון עם פקיר מוספר על פציעה עצמית כמשחק בגוף.¹

ורד בר-און²

הקדמה:

במאי 2012 ערכתי ביקור אצל פקיר מוספר (Fakir Musafar) מייסד תנועת הפרימיטיביים המודרניים בחוף המערבי של ארה"ב. הפרימיטיביים המודרניים הם חלק מתוך כלל תנועת המודיפיקציות הגופניות הפורחת בארה"ב. מודיפיקציה גופנית **Body modification** מכונה גם **body alteration** היא עיצוב מחדש של הגוף ושינוי לצרכי אסתטיקה, חוויות מיניות עוצמתיות אמירות פוליטיות וכיו"ב, וכוללת בין היתר את הטאטו, פירסינג, חיתוך וצילוק. תנועת הפרימיטיביים המודרניים דוגלת בפרקטיקה חברתית של מודיפיקציות גופניות לרב תוך אימוץ ריטואלים מתרבויות 'פרימיטיביות' לצורך שינוי מצבי תודעה כמו גם לצורך חוויות מיניות עוצמתיות.

התחום מסקרן אותי באופן מיוחד כמי שחוקרת את תופעת הפציעה העצמית מתוך נקודת מבט תרבותית. ייחודיותם של הפרימיטיביים המודרניים על פני שאר קבוצות המודיפיקציה הגופנית היא באימוץ פרקטיקות מתרבויות קדומות שמובילות לשינוי במצב התודעה כמו גם בקישור מפורש שהם עושים בין מודיפיקציות גופניות לפציעה עצמית. אני עוקבת בשנים האחרונות אחרי תנועת הפרימיטיביים המודרניים, מרותקת מטענותיהם המאתגרות ומזועזעת מהתמונות.

¹ הריאיון נערך הודות לתמיכת המחלקה לפרשנות ותרבות ולשכת הנשיא באוניברסיטת בר-אילן ועל כך תודתי. תודה מיוחדת לדר' דרור ינון על הליווי, העזרה וההערות מאירות העיניים.

² פסיכולוגית קלינית baron.vered@gmail.com

סיפורו האישי של מוספר מהווה אתוס מכונן בקרב תנועות המודיפיקציות הגופניות, אבקש להציגו בקצרה כפי שהוא עולה מן המקורות השונים³.

פקיר (בשמו המקורי: רולנד לומיס) נולד ב-1930 בעירה Aberdeen בדרום דקוטה בסמוך לשמורות האינדיאניים. אביו היה בעל חברת תעופה פרטית ואמו בת למשפחה חקלאית מרובת ילדים, למדה בקולג' וגידלה את ארבעת ילדיה, רולנד הוא הבכור. את הפירסינג הראשון עשה לעצמו רולנד בעורלה כשהיה בן 14 בעקבות כתבות שקרא בנשיונל ג'אוגרפיק ומאמרים נוספים על חברות 'פרימיטיביות'. בתיכון התשוקה לסמן ולעצב את גופו נעשתה עוצמתית הרבה יותר. בחופשות ובסופי השבוע הוא בילה לבדו במרתף, בפינה חשוכה ומוסתרת שהכין לו, וניסה טכניקות רבות על גופו: קעקוע של השבטים הבדואיים, הידוק מחוך על מותניו עם רצועת עור (נקרא ITIBURI בניו-גינאה), תלית משקולות על ויים הנעוצים בחזהו כמו ה-SADHU התולים את פירות הקוקוס על גופם. וכיו"ב. את ההתנסויות השונות הוא תעד באמצעות מצלמה שקיבל מדודו. הוא לימד עצמו לפתח את הסרטים מתוך קריאה בספר. הוא למד באותה התקופה בבי"ס לותראני, היה תלמיד מצטיין ולא חשף בשום צורה שהיא את פעולותיו יוצאות הדופן. הוא ידע שאם הן יחשפו הוא עלול להיות מאושפז בכפיה.

את השם פקיר מוספר הוא אימץ בעקבות כתבה שקרא על מוספר בן המאה ה-12, פקיר סופי שנדד ברחבי פרס במשך שנים רבות עם פגיונות, מנעולים ומראות הנעוצים בגופו. מוספר בן המאה ה-12 ניסה לחנך אנשים למסתורין שהוא גילה, אך הבשורה שלו נדחתה וזכתה להתעלמות והוא מת משברון לב. רולנד גזר ושמר את הכתבה שנתנה לו לדבריו, הצדקה נוספת לתחביבים הלא רגילים שלו וסיפרה לו על מאבק ארוך שנכון לו שהתחיל לפני זמן רב.

אחרי התיכון רולנד הלך לקולג' סמוך, שם למד הנדסת חשמל. הוא שירת בצבא בשנות ה-50 המוקדמות והדריך בשימוש בחומרי נפץ. מאוחר יותר הוא פתח סטודיו למחול וסיים תואר באוניברסיטת סן-פרנסיסקו. באזור המפרץ, פגש רולנד אישה שאהב. הם התחתנו והוא עזר לה לגדל את התינוק שלה תוך כדי עבודתו כמנהל שיווק בעמק הסיליקון. באותו

³ לדוגמא:

Vale V., & Juno A, 1989; Musafar F., 1996; Musafar F, 2002.

הזמן, חייו הסודיים כפקיר נמשכו. מאוחר בלילה, בעוד המשפחה ישנה, הוא השתמש במצלמה ותיעד את חוויית Body Play (מושג שטבע כחלופה למונח 'פציעה עצמית') מתוך מחשבה שיתכן ולעולם רק הוא יוכל לצפות בזה.

המהפכה של שנות ה-60 היתה קרן אור עבורו לשינוי שיתכן ומתחיל, ועדין, בהבנתו, חייו וסודותיו היו ביזאריים מכדי לחשוף אותם בפני אחרים, לא משנה כמה ליבראליות היו תפיסותיהם. באמצע שנות ה-70 הבין פקיר כי הגיע יומו. המהפכה המינית ותנועת השחרור של ההומואים הובילה לכך שאנשים ודברים שקודם לכן נתפסו כמוזרים כבר לא נראו כך. פקיר יצר קשר עם מיליונר אקסצנטרי שהשקיע את כספו בעידוד אנשים כמו פקיר ליצור קשר ולהכיר אחד את השני. מעודד ע"י חברויות חדשות אלו ורוח הזמן, החל רולנד להשיל את הפרסונה ששירתה אותו כל השנים של "הג'נטלמן המושלם" ולכונן את עצמו כפקיר מוספר. הוא חשף את עצמו כפקיר באופן פומבי ב-1977 בכינוס הטאטו הבינלאומי ב RENO נוואדה. מהלך זה הוביל לגירושיו מאשתו הראשונה ולריחוק ממשפחה ומחברים ישנים. זה הוביל לתקופה של ספקות ודיכאון, ועדין, האמונה בצדקת הדרך היתה לדבריו, עמוקה בתוכו. כיום הוא כותב ומפרסם, מלמד ומופיע. הוא נשוי בשנית לקרלה שהכירה אותו כפקיר וחולקת עמו את אורח חייו ואת אמונותיו.

חייתי למפגש עם פקיר מוספר מתוך ענין להכיר את האדם מקרוב, לברר את השאלות השונות שהתעוררו אצלי ולנסות ולבדוק האם ההתקרבות הגאוגרפית תעזור לי להבין יותר את התופעה.

אני מוצאת עניין בהצגת תנועת המודיפיקציות הגופניות והפרימיטיביים המודרניים לקהיליה הטיפולית שלנו בישראל, לחשוב יחד על התופעה ולראות האם היא יכולה לתרום לנו ולפתוח את הדיון בנושא פציעה עצמית לאופקים חדשים.

אני מעוניינת להציג כעת את הריאיון בשלמותו - לתת טעימה בגוף ראשון מהמפגש המרתק עם פקיר מוספר ועם טענותיו המאתגרות ולהדגים כיצד נראה מפגש בין שני משחקי שפה מנוגדים. 'משחק שפה' הוא מונח שטבע הפילוסוף לודוויג ויטגנשטיין וטמונה בו ההנחה שמילים ופעילויות אנושיות מקבלות את משמעותן מעצם השימוש בהן במסגרת קהילת שיח וצורת חיים מסוימת⁴. מושג 'משחק השפה' הויטגנשטייני טומן בחובו אפשרות

⁴ לדיון במושג ראה: בר-און 2013

הבנה ותקשורת על בסיס הסכמה, מנהגים ונורמות. בהמשך לכך, אני מבקשת לטעון כי שיח הפרימיטיביים המודרניים והשיח הקליני הם שני משחקי שפה שונים בתוכם מתפקדת תופעת הפציעה העצמית במובנים ובשימושים שונים וסותרים.

למיטב ידיעתי, זוהי הפעם הראשונה שמישהו מתוך הקהילה הטיפולית מראיין את הפרימיטיביים המודרניים⁵. לא חשבתי שאני באה על מנת להשמיע באוזני מוספר את משחק השפה הפסיכולוגי - הוא מכיר אותו היטב ויוצא בגלוי כנגדו באמצעות משחק השפה האלטרנטיבי שהוא מציע. מטרתי המקורית היתה לחדד את הבנתי לגבי טענותיו ולהבינן בצורה מדויקת יותר. בדיעבד, הבהיר לי מוספר, בין השורות, כיצד בכל משפט שאני מוציאה מפי, אני מדברת מתוך משחק שפה מסוים, לו הוא מתנגד ואותו הוא שולל. הרגשתי בראיון כיצד מנסה מוספר ללמד אותי משחק שפה חדש, ברמת התכנים כמו גם ברמת המילה.

⁵ הפסיכיאטר ארמנדו פאבאזה, בשתי המהדורות האחרונות של ספרו 'גופים במצור' נתן למוספר לכתוב את האפילוג, ובכך לפרוס את עמדותיו בפני ציבור המטפלים. מאידך, לא מתקיימת בספרים אלו כל אינטראקציה בין הגישות השונות והמנוגדות.

ראיון עם פקיר מוספר, מייסד תנועת הפרימיטיביים המודרניים,

מנלו פארק, קליפורניה, מאי 2012

ורד בר-און

ורד: אני מודה לך על הסכמתך להיפגש עמי. הפעם הראשונה בה נתקלתי בשמך היתה לפני כשנתיים, כשבמסגרת עבודת הדוקטורט שלי על תופעת הפציעה העצמית בתרבות המערבית, קראתי את מאמך 'Body play: State of Grace or Sickness?' בספרו של ⁶Favazza 'Bodies under Siege' התרשמתי מאד מהדברים ומצאתי אותם מחדשים, מרתקים ומאתגרים מבחינה מחשבתית. מאז, קראתי חומרים נוספים עליך ועל התנועה. ככל שאני קוראת יותר, אני מוצאת חשיבות רבה בפרויקט שלך. אני מעוניינת להציג את רעיונותיך בקרב הקהילה הטיפולית בישראל, ומקווה שהיכרות עם תנועת הפרימיטיביים המודרניים תתרום להעשרת השיח בנושא ולהבנה מעמיקה יותר את התופעה. תנועת הפרימיטיביים המודרניים פעילה כבר בערך 30 שנה. מה מצב התנועה נכון להיום?

פקיר: הייתי אומר כי התנועה כרגע בסכנת אובדן דרך. המסר "אני הבעלים של גופי ולאף אחד אין זכות לומר לי מה לעשות בגופי כל עוד זה לא פוגע באף אחד אחר" - זה בסדר. אתה הבעלים של גופך, אבל מה אתה מתכוון לעשות עם התובנה הזו? באיזה אופן אתה הולך להשתמש בחופש הזה? ברב המקרים, כמו בכל החירויות, אתה יכול ללכת על הרס עצמי או על בניה עצמית. ומה קורה היום? אנשים עושים זאת כדי לזעזע, לעורר יראה, לבנות את האגו ולעשות 'שואו אוף' - לא משתמשים בזה למטרות רוחניות. כך זה רק הורס את האגו ולא מספק.

מטריד אותי להיות האדם שהביא את כל זה לחברה וגרם לזה להתחיל. אני מתכוון שיש להם זכות מלאה לעשות זאת, אך מצד שני, לאן זה לוקח אותם? עכשיו אני מתמודד עם אנשים שונים שלקחו את הפעילות של הפרימיטיביים המודרניים לכיוונים לא טובים והם שם כדי לזעזע ולהפחיד אחרים. אחרי שהם עושים את זה במשך תקופה, הם מגלים כי זה לא מילא אותם רוחנית וגופנית. זה היה חלול, זה היה ריק. הם חוזרים אלי, ושואלים:

⁶ Favazza 1996

לאן אני הולך מכאן? אני תמיד מקדם את פניהם בברכה, לוקח את ידיהם ואומר: בואו נשב ונדבר על זה קצת.

בעקרון, מה שקורה ברב המנהגים שרווחים כעת בתרבותנו – הטאטו שהולך אחורה כמה מאות שנים - הפירסינג הגופני וכל המודיפיקציות הגופניות, החיתוך וכיו"ב, כל הדברים הללו שהם כביכול חדשים, צריך לזכור כי הם כולם שאולים מתרבויות בהן הסיבה לעשות אותם היא שונה. המטרה שלי בחיי האישיים ובמה שאני עושה באופן ציבורי היא לנסות ולהגיע לרעיון שמאחורי הפעולות הללו שאנשים עושים. יש לי הצלחה בכך מכיוון שאנשים באים לסמינרים שלי - כל שישה שבועות יש לי אחד כזה כאן. הצטברו אצלי נתונים של 10 שנות סקרים. שאלתי את הסטודנטים שלי שלש שאלות בקורס:

שאלה ראשונה: כמה מכם כאשר הייתם צעירים או לאחרונה או מתישהו במהלך החיים לקחתם אובייקט חד, מחט או משהו שכזה וחזרתם (פירסינג) את עצמכם רק כדי לראות איך זה?

בכל קבוצה קיבלתי בין 60% ל-100% "עשיתי את זה...לא יכולתי, אתה יודע..." ואז אני שואל אותם את שאלה שניה: כמה מכם לקחתם במהלך חייכם סכין גילוח אולר וכיו"ב וחתכתם את עצמכם רק כדי לראות איך זה?

גם כאן אני מקבל בין 60% ל-80% חותכים וכך הם יושבים כאן לפני עם שער ירוק ודברים גדולים באוזניים שלהם והזרועות והרגליים שלהם מלאים בצלקות. זה סוג האנשים שבאים אלי. מכיוון שאין מקום אחר עבורם.

ואז אני שואל אותם את השאלה השלישית שלי: כמה מכם לקחו מתישהו גפרור או משהו בוער אחר והצמדתם אותו אל גופכם? כמה מכם עשיתם לעצמכם כוויה? ושוב, אני מקבל קצת פחות אך עדין אני מקבל כי בערך 50% מהם שרפו את עצמם.

עם אלו אני עובד. אלו האנשים. כמובן, כולם פרימיטיביים מודרניים. כולם מרגישים כי יש להם את הזכות המלאה לעשות זאת. הם לא צריכים לשאול את הוריהם. הנקודה היא שכולם מנסים לאכוף ולשלוט בגופינו – ב"ס", הממשלה המשטרה, מוסדות הדת – כל מוסד שיש לנו רוצה בעלות על הגוף שלך. אם אתה ברחוב, אם אתה מובטל והם תופסים אותך, הם ישימו דברים על גופך, גופך שייך כעת להם. אם יש לך פירסינג בגופך ואתה נעצר הם יאמרו: תוציא אותם, ואם תסרב, הם יוציאו זאת ממך בכוח.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

זוהי התרבות בה אנו חיים אך אנחנו בזמן של שינוי. החוק והפוליטיקה מפגרים בחמישים עד מאה שנה אחרי מה שקורה ומה שמקובל. לדוגמא הצעירים, הם באים ואומרים "היי, חתכתי את עצמי. אני עושה את זה. אני מרגיש הקלה. עכשיו אני עושה פירסינג לאנשים אחרים ולכן לא זקוק לכך יותר. אני עוזר לאנשים אחרים ע"י כך שאני עושה להם פירסינג."

ורד: אתה אומר שיצרת שינוי חברתי נרחב. האם אתה מופתע ממידת ההצלחה?

פקיר: זה תפס. זו לא בדיוק הצלחה. באופן אישי מעולם לא הייתי שם בשביל הצלחה אישית. לא רציתי להיות גורו גדול. ראיתי אי אלו אנשים עם כריזמה שמשכו אחריהם אנשים ורק רע יצא מזה. אם אתה עושה את כל המודיפיקציות הגופניות לצורך רווחים אישיים רק רע יצא מזה. אני לא עושה זאת כדי לפתח ולקדם את האגו. אני רק רוצה לראות שאנשים לוקחים משהו מזה. זאת כל המטרה שלי. אם הם באמת רוצים לדעת, לשאול, אם הם עושים לדוגמא, טכניקות שונות של תליה והם מוצאים זאת חלול וחסר משמעות והם באים ואומרים: "טוב, זה בא מתרבות אחרת. מה אתה יודע על כך? בוא ונעשה זאת הכי קרוב שאפשר לאופן בו עושים זאת בתרבויות הללו." יש לי אנשים שבאמצעות טכניקות כאלו יוצאים מגופם, הם רואים אנשים מתים והם הולכים לעולמות אחרים. כל הדברים הללו קורים. הם יוצאים למסעות לתוך הלא נודע. אתה לא יודע מה באמת יש שם עד שאתה לא מגיע למקומות אלו. אתה צריך לחוות זאת.

מה שאני מרגיש הוא שיש רק סצנה אחת ואותה לא רוצים לדעת. אנחנו חיים בעולם בו 99% מהאנשים לא רוצים לדעת. אתה מעמת אותם ואתה אומר להם שאם הם יעשו זאת הם לבטח ילמדו משהו שהם לא ידעו לפני, והם עונים לי "כן, אבל אני לא אתן לך לחזור בי חורים". בסדר, לפעמים אתה צריך להשתמש בגוף מכיוון שזהו הכלי שאתה יכול להשתמש כדי להשיג מצבי תודעה אחרים.

ורד: האם אין דרכים אחרות מלבד לחזור את הגוף על מנת להשיג מצבי תודעה אחרים?

פקיר: זוהי כמובן רק דרך אחת. היא בסיסית, נעשה בה שימוש באפריקה ונעשה בזה שימוש אינטנסיבי ע"י מספר שבטים אינדיאניים. הדרך הזאת, עושה שימוש בגוף כדרך להימלט מהגוף ולהיכנס לתוך מצב תודעה גדול יותר. זה עובד. ישנן דרכים אחרות. כמו שיש בהודו – הם גילו זאת לפני 3000 שנה והם פיתחו זאת. יש להם למשל את היוגה. יוגה משמעותה להצטרף או להתאחד עם רוח שמעודדת את גופך. זאת משמעות המילה יוגה. הראשון שאנו יודעים עליו בתרבות זו היה Hatha Yoga וזה היה דרך תרגילים גופניים קפדניים וע"י תנוחות. כך אתה יוכל להתחבר יותר לרוח ולגופך - מכיוון שרב הזמן אנחנו לא מחוברים.

מה שאנחנו מתרגלים כאן דומה באופן בסיסי למה שעושים ההודים וזה לעשות דברים שבאופן נורמאלי גורמים לפחד עצום וטרור רגשי. לחתוך את עצמך עשוי להיות אחד מאלה. פירסינג שתעשה לעצמך ולהתלות ע"י הפירסינג או להימשך ע"י חבל כמו בריקוד השמש. כל זה הוא התמודדות עם פחד – התמודדות יזומה עם פחד מפני דברים פיזיים. (Laya Yoga) יש גם את Bakti Yoga זאת של הארי קרישנה. זוהי המסירות הקתולית של הקדושים. הקדושים הקתולים היו מתרגלים את היוגה הזו. ויש כמובן עוד סוגי יוגה. כל הפרקטיקות הללו שאולות מתרבויות אחרות. השליחות הגדולה שלי היא לעזור לאנשים להבין אוקיי, אתה יכול לאמץ את הפרקטיקה - זה לא אומר כי זה יוביל אותך לתוצאות טובות. זוהי רק טכניקה. ישנן דרכים רבות להימלט מההגבלות שאנו חשים בחיים הפיזיים שאנו חיים. למשל צמח הקסמים. היוונים תרגלו בעזרתו. וזה חזר בשנות ה-60 כחלק מהתעוררות התודעה התרבותית. אנשים גילו את ה-LSD. זה היה מעולה וכך גם פטריות ההזיה. כולנו חוינו את זה.

ניסית משהו מהפסיכדליים? תנסי. את תאהבי את זה... תעשי זאת רק עם אנשים שאת בוטחת בהם ושהם רוחניים. אף פעם אל תעשי זאת רק בשביל הכיף והמשחק מכיוון שזה לא כיף או משחק.

כמו הפסיכדליים, כך גם להתלות עם ווים בבשר לעץ - כל הדברים הללו רק פותחים את הדלת לעולמות שאיננו יכולים באופן נורמאלי להגיע אליהם. אנחנו יכולים לחוות המון דברים, אך החוויה שלנו לרוב היא מוגבלת. יש לנו מוסדות ידע - מוסדות דתיים שאינם רוצים שנלמד. אם נלמד, אנחנו עלולים להיעשות מרדניים ולהפיל אותם.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

ורד: אני שומעת אותך מדבר על משחקי הגוף שלכם באותה הנשימה יחד עם פציעה עצמית. אצלנו הפסיכולוגים מקובל להבחין בין השתיים, כך למשל טוענת Suchet (2009) כי פציעה עצמית ומודיפיקציות גופניות נבדלות במשתנים רבים כמו למשל באימפולסיביות אקט הפציעה לעומת התכנון מראש של המודיפיקציות כמו גם בהיבט המעצים שמיחסים למודיפיקציות הגופניות לעומת אקט הייאוש והסבל שמבטאת הפציעה העצמית וכיו"ב. האם אתה מבחין באיזושהו אופן בין פציעה עצמית ל-BODYPLAY?

פקיר: השאלה היא מהי הכוונה שמאחורי הפעולה? מהו המניע? הכל נובע מאנרגיות רגשיות בין אם זה מתוכנן ובין אם לא. אך אם אתה הופך את זה לריטואל זה מתחיל להיות העצמה. אם אין ריטואל והכל אימפולסיבי, זה עשוי להיות מאד הרסני. היו לנו כמה חותכים שהרגו את עצמם. הלכו לחדר האמבטיה, נעלו את הדלת, חתכו ודיממו למוות. זה נכון, מעורב כאן אימפולס.

הנקודה היא שאנחנו בתרבות טיפשה שלא יודעת כיצד להתמודד עם אנשים אלו. או כיצד אנחנו אמורים לשנות את גישתנו בתרבות כך שאנשים אלו לא יגיעו לקיצונות זו. זוהי הבעיה של הפסיכולוגיה ושל הפסיכיאטריה. התרבות שלנו אינה מזינה. היא אינה מזינה את פנימיות האדם, אינה מזינה ומטפחת את הדחפים שלנו. זאת הסיבה שאנחנו בענייני S/M ו-LEATHER FOLK. ישנם המון אנשים שמפיקים סיפוק עצום מהענשת אנשים אחרים או מהכאבה להם או מכך שמכאיבים להם. קשה להבין את זה. אך זה עשוי להיות מזין. זה עשוי להיות תרפויטי. זה יכול לעזור. התרבות שלנו צריכה ללמוד ולהבחין בין ההתנהגויות אלה - איך חלק מזה יכול להיות חיובי ומעצים ואיך חלקם יכול להיות הרסני. הפסיכולוגיה והפסיכיאטריה עד כה ראו רק את כל ההתנהגויות הללו כמכלול הרסני. מעולם לא כיצירתי. כאן הם מפספסים את העניין, מכיוון שחלק מהחוויית הכי מלאות עוצמה שיש לאנשים משנות אותם לכל החיים.

ורד: אתה אומר כי גם פציעה עצמית יכולה להיות מעצימה?

פקיר: כן. לדוגמא, כשאני מלמד את הפירסינג הגופני שאנחנו מתרגלים, אני הולך אחורה ומתחיל מהאמונה ההודית על הצ'קרות, מרכזי האנרגיה. זהו הבסיס לרפואה המזרחית.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

דיקור סיני למשל עובד על בסיס הרעיון הזה. הגוף הזה, הגוף השני, הגוף האנרגטי שהוא שכפול של הגוף הפיזיקלי, יש בו כמה נקודות - וכשאתה עושה דברים מסוימים לגוף הפיזיקלי אתה יכול למלא אותו באנרגיה, לכבות, להפעיל מחדש, להפעיל את זרימת האנרגיה בגוף. אתה יוצא לדרך עם ערוץ הצ'קרה, וכאשר אתה עושה את הפירסינג בגוף זה פותח אותו – את הערוץ. אתה צריך להיות מחובר לארץ כדי שהאנרגיה הזו תוכל לזרום למעלה ולמטה דרך הצ'קרות שלך. מאד חשובה הבנת הצ'קרות.

עכשיו לגבי החותכים, אני עובד הרבה עם חותכים. ולחותכים ישנם מקומות שונים שהם אוהבים לחתוך בהם. אפשר לומר ע"פ המקום בו הם חותכים עם איזו אנרגיה צ'קרה הם מתמודדים והאם היא חסומה או זורמת מהר מדי וכך אתה יכול לעזור להם. אם יש לך ידע לגבי העניינים האלה מתוך נקודת מבט נפשית אתה יכול להבין מהי הבעיה שלהם.

פסיכיאטרים לא יודעים את זה. הם לא מבינים זאת. שאלה חשובה ביותר היא: היכן אתה חותך את עצמך? האם זה תמיד בזרוע? או האם זה בירך? או האם זה באיברי המין? זה חשוב ביותר. ואנחנו רק בראשית ההבנה של הדברים הללו שאנחנו לומדים מתרבויות אחרות.

עכשיו, לגבי הפוצעים, בד"כ בחורות, אך ישנם גם בחורים, פעמים רבות הם נכנסים לתוך סיטואציות ממש מלחיצות. פגשתי כמה אנשים כאלו שעכשיו הם מדריכים אצלי בין 15 ל-20 שנה. הם היו עמוק בענייני החיתוך, נכנסו לצרות גדולות והגיעו למוסדות פסיכיאטריים. כעת הם אנשים נפלאים והם עובדים אתי ועבורי. כך שיש פה נקודת מפנה. אם אתה יכול להשאיר מאחור את הצד ההרסני של הפציעה, אין צורך לצלול לתהומות הללו. אך הפציעה היא דבר בסיסי - לעיתים רק ריטואל גופני יכול לפתור בעיה נפשית.

ורד: זה מאד מעניין מה שאתה אומר ושונה מצורת החשיבה הפסיכולוגית בה מקובל לחשוב על טיפול בהיבטים גופניים דרך הנפש – מן הפנים אל החוץ ואתה מציע לטפל מן החוץ אל הפנים -בנפש דרך הגוף.

פקיר: נכון! זהו גופך, אך זכור שאתה רק גר בו. אתה אינך גופך. מאד חשוב לחוות זאת. מאד חשוב להבין זאת.

ורד: אם אחזור רגע לקשר בין פציעה עצמית ל-BODYPLAY, אחד ההבדלים שאני מוצאת ביניהם קשור בנוכחות של דם בראשון לעומת העדרו לרוב, בשני. מהו תפקיד הדם בפציעה העצמית ובמשחקי הגוף להבנתך?

פקיר: עבור אנשים מסוימים דם זה דבר מעורר - ישנם מאהבים ערפדיים שמוצצים בפועל את הדם האחד של השני. אך את חייבת להבין כי ישנו חלק נוסף בדבר הזה, אני אומר זאת כך: כשאני עושה פירסינג למישהו, אני מנקב את המעטפת החיצונית של גופו הפיזי. מה שקורה כשאני מכניס סיכה או סכין או מה שזה לא יהיה, כשאני מושך את זה החוצה מה קורה? מה שבתוך הגוף מתחיל לדלוף או לצאת החוצה והרבה דברים בעולם החיצוני שאתה מוגן מפניהם מכיוון שיש לך עור - כעת יש להם דרך להיכנס פנימה, לדוג' חיידקים. מה שאנשים לא מבינים הוא כי אותו הדבר קורה גם עם הנפש או עם הגוף האנרגטי. כשאני עושה למישהו פירסינג, לדוג', פירסינג בפיטמה, אני יוצר פתח בגוף הפיזי שלך ודם ולימפה יצאו החוצה, יהיה שם פתח בו דברים אחרים יכולים להיכנס - רעים או טובים - אני גם פותח את הגוף הנפשי שלך. אם יש לך כאב, עצב, מצוקה, הכל תקוע כאן בצ'קרה הקדמית או בצ'קרה הקשה היכן שהפטמה והחזה נמצאים. מה שאנחנו עושים בריקוד השמש הוא שמה שתקוע שם, ברגע שאנחנו עושים את הפירסינג כל החרא יוצא החוצה.

אם היית עושה לאנשים פירסינג גופני במשך 10 שנים או משהו דומה במשך זמן ממושך היית יודעת שאנשים שיש להם כמות עצומה של מצוקה, הכל נעול בצ'קרה הקשה, אתה עושה את הפירסינג בפטמה וזה כמו שתקעת את האצבע בשקע חשמל. זה ככה באופן מידי, ואנחנו מדברים פה על אנרגיה. כך ששני דברים אלו קורים בו זמנית ואת צריכה לדעת זאת כדי להבין את המקום שממלא כאן הדם אני מתכוון שאולי זה לא רק הדם אלא יתכן וזו האנרגיה הנפשית שיוצאת החוצה ואנשים לא מבינים שזה מה שקורה. אם אתה רק חושב במונחים של מה אתה רואה, מרגיש, שומע מריח ונוגע, אם אתה חי בעולם כזה - עולמך מאד מוגבל. אתה צריך להרחיב את הבנתך ואת התודעה שלך. אינך באמת יכול לעשות זאת עד שלא תפטר מההגבלות המיותרות הללו שהתרבות שלנו בנתה סביבה. התרבות שלנו מגבילה את הבנתנו דברים סביבנו.

אם אחזור לדם, דם יכול להיות מעורר מאד. ראיתי אנשים שפשוט אוהבים משחקי דם. אנחנו עושים סוגים שונים של סצנות. דברים משונים. יש לנו כמה אנשים... עשינו לאחרונה ריטואל, עשינו מן ריקוד שוורים – ישנן רמות שונות של הערכת מה שקורה: הרמה הנמוכה ביותר היא חומרית. מתחת לרמת הצ'קרה היכן שמהו הוא מיני או ארוטי. אם אתה לוקח את הדרך הזאת, אין לך אנרגיה למשהו אחר. כך גם אם בחרת ללכת לכנסיה ולהתפלל זה לא ממש עובד. אני שונא לספר לאנשים את זה, אבל זה באמת לא עובד. ה-KAHUNAS יודעים זאת - אתה צריך ללכת למטה לגרום לדברים האלה לקרות דרך הגוף הנמוך שלך, דרך הלא מודע. ואז מה שאתה משיג זה לא איש גדול עם זקן שיצר את כל זה אלא שאלו הם חיך שלך שנותנים לך אנרגיה, מה שמשאיר אותך חי זה כל מה שאתה עושה. זה נותן לך את כל סוגי הכוח ואם את מבקשת את זה או שאת יכולה להתחבר עם זה, זה מרגיע אותך.

זה מחזיר אותי לנקודה הקודמת: ישנן דרכים רבות למדיטציה. ישנם כמה צורות מאד חמורות של מדיטציה בתרבות הבודהיסטית – מאד עוצמתיות, הן משלכות כמה תרגילים פיזיים במדיטציה. זוהי דיסציפלינה פיזית מאד קפדנית במדיטציה שהם עושים, שלא כמו מה שאנחנו עושים כאן שזה ללכת ולשבת על מחצלת יוגה למשך חצי שעה. זה לא משיג את הכל אך זה עדיף מכלום.

ויש לנו כמובן את צמח הקסם. כפי שאמרתי מוקדם יותר – בכל זמן שאתה משנה את הגוף הפיזי בדרכים כאלה או אחרות, בין אם ע"י חיתוך, פירסינג, תליה או מה שלא יהיה – או שאתה משנה באופן רדיקאלי עם חומרים כימיקאליים, כמו lysergic acid, פטריות psilocybin, וכמובן הטוב מכולם Ayahuasca. זהו הצמח הפלאי הכי עצמתי שישנו. משתמשים בו בברזיל ובפרו ועכשיו יש לנו כאן מרכזים, יש לנו קבוצות כאן בארה"ב. אני הולך לברזילאיים ל Santo Daime והחומרים הקדושים הפסיכדליים הם ה-Ayahuasca. החומר הזה לוקח אותך מחוץ לגופך וזורק אותך לממדים אחרים – הייתי שם וזה לא שונה מלקשור עצמך לעץ ע"י וים בבשר (ריקוד השמש), שעשיתי או דברים אחרים מסוג זה. מה שהם עושים זה לשנות דברים בגוף הפיזי עד לנקודה בה יש לך דלת פתוחה ואתה יכול להיחלץ ממה שאתה מודע לו באופן טבעי. אתה יכול ללכת לעולמות אחרים.

ה BODYPLAY זה אחת הדרכים הקלות עבורנו להעצים את עצמנו – אומר זאת כך: להגדיל את מודעתנו. המודעות שלנו היא קטנה מאד. אפשר לעשות זאת ע"י זריקת הזהירות לכל הרוחות ולא לפחד לנסות דברים, ולא לומר "אני לא רוצה לדעת...."

ורד: אז לגבי שינוי מצב תודעה אתה אומר כי פציעה עצמית וכימיקלים שונים פועלים באותו האופן ומשיגים את אותה התוצאה – מה לגבי כאבים פנימיים שצינת קודם שהפציעה העצמית ומשחקי הגוף משחררים? האם גם כאן כימיקלים משיגים את אותה התוצאה?

פקיר: אוו! לגמרי! כמו ה Ayahuasca. כל דבר שמערער את שיווי המשקל, את הסטזיס הנורמאלי שלנו עובר דרך הגוף ויש לו את הסיכוי של פתיחת המודעות שלנו. אם נחזור ל-Kahunas- הם באמת מבינים את הדברים הללו, זה מדהים מכיוון שיש אנשים שממש עוקבים ולומדים מהפרקטיקה של הקוסמים הללו. זה דבר מדהים, הם פיתחו את זה במשך אלפי שנים - זה מה שהרופאים המערביים כיום לא מבינים. הכרכים הללו שלהם מכילים אוצרות. כך למשל אחד הספרים הטובים הוא "The Secret Science Behind Miracles" שכתב Max Freedom Long⁷, רופא מערבי שגר בהוואי בשנות ה-30. הוא היה כופר וספקן, אך הוא הסתובב עם החבר'ה המקומיים, האנשים המטורפים הללו בהוואי שמאמינים ברוחות, טרוף וכיו"ב – אחת ההתנסויות הראשונות שלו היתה, כשהוא יצא עמם למסיבה. הם היו על משאית ישנה, משתרכים בכביש ארוך לתוך הג'ונגל, מתרחקים מהציוויליזציה. הם כולם שתו את הליקר שלהם והיו שתויים מאד. בחור אחד ישב על הפגוש של הרכב, נפל במהלך הנסיעה ונדרס. הם עצרו את הרכב והרופא יצא החוצה לראות מה המצב. הוא ראה שחתיכת עצם יצאה החוצה והיו הרבה שברים. הרופא אמר "חייבים לחזור ולקחת אותו לבי"ח במהירות, אני לא רוצה שיתפתח זיהום, זה שבור." והם אמרו לא, רחוק מדי, זה ייקח שעותיים או שלוש לחזור - 'תקרא להונה, תקרא להונה'; כך הוא עבר התנסות אחר התנסות עד שלבסוף הוא נעשה מאמין באנשים הללו ובכוחות שהם עובדים עמם - הצד האנרגטי של הדברים, לא הפיזי. בכל אופן, המשך

⁷ מוספר הפנה לספר:

"The Secret Science Behind Miracles" by Max Freedom Long
שהודפס במקור ב-1948 והודפס מחדש ב-1981 ע"י DeVorss & Co.

הסיפור היה שמישהו יצא ליער בריצה... הם נתנו לבחור הפצוע עוד קצת ויסקי השאירו אותו שתוי מכיוון שכאב לו. אחרי כעשרים דקות יצא איש מפחיד מהיער "הונה הונה!!" הוא לבש בגדים ישנים ומלוכלכים. הפצוע שכב על הקרקע. הונה כיסה בבגדו את הרגל השבורה והתחיל להשמיע קולות כמו שעושים שמאנים. חלק מזה הוא באמת וחלק מזה לא, אך העניין הוא שזה עובד. הוא עשה זאת במשך 15-20 דק' והבחור התעוות והתפתל בעוד הבחור זורק את ידיו באוויר: בום בום בום ועושה את כל הדברים המוזרים האלה על הרגל השבורה שלו. ואחרי 15-20 דקות כאלה לקח הונה את הבגד שלו, הצליף אתו והלך. הרופא בא והתבונן ברגל, אפילו לא שריטה, הכל חובר יחד. בדיוק בזה הם מבינים: החלק המעורפל הזה שאני מתרחק מגופי הוא מה שאני קורא לו החלק המשלים החשמלי של הגוף הפיזי או 'צל הגוף', או ה'הגוף הקדמון', 'גוף של תוכנית האב' (התוכנית המוקדמת). זה מקדים את האופן החומרי שסביב התוכנית, שסביב תוכנית האב ויוצר את מה שאתה חי בו. אם משהו נשבר בגוף הפיזי יש לך בעיה עם איבר פנימי. אתה יכול ללכת ולעבוד על האיבר הפנימי, אתה יכול להוציא את הגידול הסרטני לדוגמא, הסרטן מתקיים קודם כל בחלק הנגדי של הגוף הפיזי שלך. מה שעושים הקוסמים, השמאניים, האמיתיים – כמו ההונה, הם יכולים להיכנס פנימה ולתקן דברים בתוכנית האב. כשאתה מתקן שם דברים זה יוצר שינוי בעולם הפיזי. זה מה שקשה עבורנו כמערביים להבין. עוד לא הגענו לשם, המדע שלנו הוא מעט חלש. יש להם דרך לעשות דברים שאיננו יכולים להבין. זהו חלק מהרפואה המזרחית, מהרפואה הסינית, מבוסס על אותה הבנה. לעיתים כדי לתקן דברים שבורים אתה אינך עובד עם הגוף הפיזי אלא אתה הולך אחורה לתוך החלק המשלים.

ורד: הייתי רוצה לברר איתך נקודה נוספת שמעסיקה אותי: לגבי הפומביות של משחקי הגוף - מדברים שקראתי אני מבינה שאתה מוצא חשיבות גדולה במשחק הגוף שיהיה פומבי מכיוון שזה מציע אלטרנטיבה לאשמה ולבושה שהפוצעים חשים כשהם פועלים בסתר. האם הבנתי אותך נכון? תוכל לפרט בבקשה יותר על חשיבות האקט הפומבי?

פקיר: אני לא אוהב את הרעיון של פומביות. פומביות משמעה אנשים שעושים זאת רק לצורך השואו ביזנס...

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

ורד: אני מתכוונת פומביות במשמעות הקבוצה, הקהילה ששותפה.

פקיר: לא הייתי קורה לזה פומביות, הייתי אומר: בתוך הקהילה. יש לנו 3 קהילות איתן אנו עובדים כאן. יש לנו את קהילת הפירסינג שלי ואת האנשים שבאים אלי לעשות את סמינר הפירסינג הגופני. זוהי קבוצה בפועל, זוהי קהילה שבה אנחנו עושים שימוש בכלי הפירסינג, אראה לך תמונות של זה, וזוהי קהילה של אנשים שמצאו שסוג עבודה זה באמת עוזר להם לפתוח את התודעה שלהם ועושה עבורם סוג של ריפוי וטרנספורמציה. כן, אני מעודד את צורת הקבוצה. זהו שבט, קבוצה שעורכת ריטואלים. עשיית דברים באופן ריטואלי אומרת שאתה עושה אותם עם כוונה, לא באופן חסר משמעות. זהו ההבדל הבסיסי. זהו כל העניין. אם אתה עושה זאת באופן ריטואלי זה אומר כי יש בכך כוונה, הבנה של מטרה בעשיית הפעולה. זה לא 'כי מתחשק לך' – כמו הטאטו – מדוע אתה עושה טאטו? האם יש לזה משמעות, סיבה, מטרה לעשות זאת? כאשר האבורג'ינים עושים את הפרקטיקה של הטאטו זה לא רק דבר שנגרם מצורך רגשי: "טאטו על כל התחת שלי..." לא.

יש לי חבר מומחה לטאטו בתאילנד, הוא עשה **Sak Yant** והשיג הקלה רגשית עצומה, ריפוי וטרנספורמציה. מה שאתה עושה הוא לא ללכת לאומן טאטו אלא למקדש בודהיסטי. אתה מוצא מקום, אתה צריך להוכיח את הרצינות שלך לפני שהם יתחילו לדבר איתך. כשהם עושים זאת, אתה מקבל מספר אפשרויות איזה סוג של טאטו אתה רוצה. זה צריך להיות סוג של ארכיטיפ שאתה מזוהה אתו. במקרה שלו זה היה Hanuman הקוף של האל.

לפני מאתיים שנה מלחים וציידי לווייתנים מצאו באוקיאנוס הפסיפי אנשים שסימנו את גופם. לא הכירו את זה בספרד פורטוגל ואנגליה. סימנים שלא ניתנים לשיטה. שנשארים תמיד. הם הסתכלו כיצד הם עושים זאת. הם שבו לתרבות המערבית ובמשך מאתיים שנה התפתחה פה הטכניקה של איך לקעקע. הנקודה היא שהם שכחו להביא את הקסם. הסימנים היו חלק מפרקטיקה של קוסמים. כל סימן משנה אותך, אתה עושה טאטו ואינך עוד אותו האדם שהיית לפני שעשית זאת. פסיכיאטרים לא יודעים זאת. מה הסימן והיכן המיקום של הטאטו יספר לך המון. אם יש לך אנשים שבאים למשרד של המטפל ואתה

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

אומר: "תוריד את הבגדים ונראה את הטאטו שלך, היכן הם ומה הם". אם אתה יודע מה אתה עושה אתה תוכל לומר המון על האדם ועל עולמו הנפשי רק ע"פ הטאטו שלהם.

ורד: אך האם הטאטו של המטופלים בקליניקה אינו מהסוג אותו אתה מתאר כאסתטי ושאין כוונה ומודעות מאחוריו?

פקיר: בכל מקרה תהיה איזו אינטואיציה לא מודעת מאחורי זה... בתרבויות רבות היה במקור טאטו, לא בחרת דוגמא, התרבות בחרה, והאיש ששם את זה על עצמו היה אדם קדוש. זה לא היה אדם שעושה זאת תמורת דולר. זה לא היה מסחרי. לדוגמא בבורנאו (Borneo) הם עשו זאת במשך מאות שנים, אנשים עשו זאת מתוך מגוון סיבות: אדם צעיר ילך לדוג' לאומן טאטו שהוא קוסם, כי חסר לו סקס אפיל ולא הולך לו עם בנות. התשובה היא: לך תפגוש את אומן הטאטו, אתה צריך סימן קסם, זה יעזור לך עם נשים. והקוסם יאמר לו: "כן, יש לך בעיות כאן וכאן, ואתה צריך את זה וזה...אני אשים את הסימן כאן..." וזה עובד – האם זה הפלסבו או לא – זה לא משנה, זה עובד...

כשחזרו לארצם צידי הלווייתנים והמלחים הם לא ידעו מה לקעקע על עצמם אז הם אמצו מוטיבים מהמערב וקעקעו: "אמא", "אבא", "ישו אוהב אותי", "אלוהים הוא אחלה", צלבים, דמויות מצוירות, כל אלה אינן צורות מלאות קסם. אם תסתכלי כאן (מראה את הטאטו שעל גופו) marquesan tattoo הכל פה גיאומטרי ולכל יש משמעות, כמו בפולינזיה: "יש לי את סימן הנווט כי אני יכול למצוא את דרכי מסביב לפסיפיק בסירה". לכל הסימנים ישנה משמעות. הטאטו הוא משהו שיעזור לך לשנות את התפיסה שלך של היותך נתון בעולם. כל הדברים הללו, הם עושים זאת בפועל. ובתרבות שלנו לא יודעים על כך. רק מתחילים ללמוד זאת. אני עשיתי את טאטו הקסם הראשון בשנות ה-60! היה לי חזיון. אז ציירתי את זה לפרטי פרטים והמשכתי לשמור על החזיון הזה. זוהי חקירת החזיון. אנשים באים ושואלים אותי: אני רוצה טאטו. איזה כדאי לי לעשות? ואני אומר אין לי מושג. אני אומר: אל תאכל במשך שלושה ימים, שב בחושך וכשתראה את גופך בחזיון עם משהו עליו, זהו הטאטו שלך. זוהי הדרך למצוא את מה שאתה צריך. זהו סימן הקסם שלך. ציירתי את הסימן שלי ובמשך שנים ביקרתי בחנויות טאטו וכשהראיתי להם את הדוגמא שאני מבקש לעשות אמרו לי "זה יפה. אבל מה לגבי פנתר על הזרוע, אמא או

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

לב כאן?" "לא! אני רוצה את זה על הגב שלי". הם סרבו לעשות זאת. הם לא הבינו את זה. הם לא הכירו סימני קסם. זה לקח שנים. לבסוף מצאתי את דבי ג'ונס שהיה שמאן שאמר "לכבוד הוא לי". הוא הבין. רציתי סימן קסם, לא טאטו. אני קיבלתי את כוחי כשמאן רק אחרי הסימן הזה. לא יכולתי יותר מדי לפני. הייתי צריך את הסימן הזה. זה שינה אותי. זה עשה לי טרנספורמציה. אז מה זה מייצג? זה צויר ע"י קארל בודנר ב-1834 בקבוצה שבטית שחיה 90 מייל מהמקום בו גדלתי (ורד: הוא גדל בדרום דקוטה ליד שמורה אינדיאנית). את רואה, הייתי בגלגול הקודם ילד אינדיאני.

ורד: אני סקרנית לשמוע יותר על הטאטו שלך, מהו מסמל? אגב, כשהראת לי את הטאטו ראיתי ברזלים נעוצים בחזה שלך. האם הם נמצאים עליך כל הזמן?

פקיר: כן. זה קבוע.

ורד: אתה לא יכול להוציא אותם או שאינך רוצה?

פקיר: אפשר להוציא אותם אם רוצים. בדיוק כמו עגיל.

ורד: אז למה אתה משאיר אותם כל הזמן?

פקיר: מכיוון שזה עושה משהו לאנרגיה שלי. וכך אני גם יכול להתלות מתי שאני רוצה. רציתי להשאיר את החורים קבועים.

הטאטו שלי מייצג אש העולה למעלה מתוך הארץ. אני סימן האש ואני עובד עם אש, עם אנרגיה, שם עובדים כוחות הקסם שלי. האש באה מתוך הארץ לתוך הפונקציות הגבוהות יותר של הרוח. זה לוקח שנים על שנים לדעת שישנן שם התנסויות מוזרות ואז לגלות שהן מתוך הגוף. להיות עושה פירסינג גופני או להיות עמוק בענייני חיתוך לאורך זמן, מכל ההתנסויות הללו אתה לומד יותר מה אמת, לא מי אמת, באמת, אני אומר לאנשים שהם שואלים את השאלות הלא נכונות: מי אני זהו האגו. מה אתה? אתה יוצר את עצמך באופן מלאכותי. זה לא באמת אתה. אתה יוצר זאת מרגע שנולדת, אתה בונה את

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

התמונה היקרה של מה אתה. זה מאד מוגבל וזה לא אתה באמת. לצאת ממגבלות אלו, זהו דבר נפלא.

ורד: דיברת קודם על קהילה. תוכל להסביר לי יותר מהי חשיבותה במשחקי הגוף?

פקיר: נכון, קהילה, אנחנו קוראים לזה שבט. כאשר יש לך את אותם הרגשות ואת רוצה לעשות את אותן הפרקטיקות ומגיעה דרך כך לאותן החוויות, וכאשר אנחנו נתלים יחד שוב ושוב, זה תמיד יהיה סביב ריטואל, זהו שבט.

ורד: זהו אחד ההבדלים הגדולים בין מי ששייך לפרימיטיביים המודרניים והפוצע את עצמו שאינו מכיר אותך ועושה זאת לבדו...

פקיר: כשמישהו כזה מגיע אלי אז האשמה נעלמת מאליה. הוא מוצא שותפים. רואים זאת כשאנשים באים אלי לכיתה: "חשבתי שאני היחיד בעולם שעושה זאת" ולכולנו יש את אותם תחושות. זהו שבט.

ורד: כל אחד מראה את הפרקטיקות שלו והפעילויות שלו לאחרים ומלמד אותם משהו חדש?

פקיר: לא. יש את הוותיקים יותר. אנשים שהיו שנים רבות בחוויות הללו. אנשים לא יתלו ע"י ווים אלא רק אם יעשה זאת עבורם מי שכבר חווה זאת ועבר לעולמות אחרים.

ורד: במילים אחרות: רק אם הוא שמאן?

פקיר: נכון.

ורד: מה לגבי מקום הכאב במשחקי הגוף: האם הוא מטרה או אמצעי – האם תחושת הכאב עצמה מספקת משהו שאנו זקוקים לו, לדעתך, או האם הכאב הוא אמצעי להגיע לדברים

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

נוספים כמו סיפוק מיני או חוויה רוחנית - כפי שכתבת לי באחד ממכתביך: "הגוף הוא הדלת לרוח"?

פקיר: המונח כאב הוא שלילי ומכיל דעה קדומה. משתמשים בו בתרבות המערבית לתחושות פיזיות עוצמתיות. אין דבר כזה כאב. ישנן רק תחושות פיזיות. אם אני לוקח סיכה ואני דוחף אותה לכאן זוהי תחושה פיזית. זה פשוט יותר אינטנסיבי. ע"י למידה של שליטה על התודעה, שליטה בצ'י, אתה יכול לווסת את התחושות הפיזיות.

ורד: זה מאד מעניין. לא ידעתי שאתה לא משתמש במילה "כאב".

פקיר: כאב היא מילה שלילית. זה משהו שמזמין להימנע ממנו. כאב הוא רק תחושה עוצמתית.

ורד: בהמשך לכך, האם תאמר כי ישנה שפה אלטרנטיבית שמאפינת אתכם כתנועה, האם ישנם מונחים ייחודיים שמאפיינים אתכם כמו המונח "משחקי גוף". האם הפעולות עצמם, משחקי הגוף, הם צורת תקשורת ושפה בינכם.

פקיר: בואי נאמר זאת כך: שפה עושה שימוש בסימבולים. מילים אינן אמתיות. הן סימבולים. בין אם הן כתובות או בע"פ. כשהן בע"פ אתה יכול להוסיף להן רגשות אך הן בעצם סימבולים. הן חומר למשהו. אם אתה באמת רוצה לתקשר – אם אני רוצה לתקשר איתך ואני עושה זאת ברגע זה – אני עושה שימוש במילים. מילים הן כמו חוט שנושא מסר בטלפון לדוגמא. זהו רק חוט. המסר הוא רגשי. המסר הוא נפשי. הגורו שלי ארתור נוהג לומר לגבי האופן בו מורה אמיתי מלמד. להיות מורה זהו הגורו. איך נראה אהה"צ עם הגורו: מגיעים 4 סטודנטים והם לוקחים את הכריות, ומסדרים אותם. הם יושבים שם במשך 20 דק'. הגורו נכנס. לוקח את הכרית שלו ויושב מולם. מילה לא נאמרת. שעתיים כך. זוהי התקשורת שקורית בין הגורו והתלמידים. אם זה לא עובד, הם אינם שייכים לשם. כל תקשורת אמתית אינה דרך מילים, זה גם מה שאני עושה איתך עכשיו ואם את מקבלת את זה, זהו טיול טלפתי.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

היתה לי התנסות נוספת כשפגשתי את האור הלבן שלי⁸. לא היה שם שום קול, לא היו שם מילים. לא היו שם סימבולים. אני שאלתי וקיבלתי תשובות לאלפי שאלות מיידית באופן טלפתי. לאנשים ישנה היכולת לעשות זאת. אנחנו יכולים לעשות זאת האחד עם השני. אנחנו יכולים לעשות זאת כקהילה. אנחנו יכולים לעשות זאת כתרבות. אנחנו רק עדין לא גילינו ולא התנסינו בכך מספיק, אך זוהי קומוניקציה אמתית. כך שהטרמינולוגיה אינה באמת כל-כך חשובה. סוג המילים אינו באמת חשוב. מה שחשוב הוא הכוונה – הבהירות שמאחורי התקשורת. הקומוניקציה האמתית היא טלפתית. אני תמיד אוהב את הדוגמא של המצאת הטלגרף – שליחת סיגנלים דרך חוט. החוט רק נושא את הסיגנלים. זה מה שמילים הן, בין אם הן כתובות או מדוברות.

ורד: אני שואלת אותך על טרמינולוגיה כי אתה טבעת מושג חלופי - תוכל לומר לי יותר על המושג שלך: BODYPLAY?

פקיר: מה שאני עשיתי לא היה SELF MUTILATION לא היה בו שום דבר מהמושגים הללו – הם שליליים ועם דעה קדומה. כפי שראית - אני שיחקתי עם הגוף שלי. הרגשתי כי יש לי זכות מלאה לשחק בגופי. קיבלתי גוף, מה אני אמור לעשות אתו? לשחק אתו. קיבלתי צעצוע, מה אני הולך לעשות בו, אני אשחק אתו. BODYPLAY עבורי היה המונח המתאים ביותר למה שעשיתי ומה שאני עתיד לעודד אנשים אחרים לעשות – להשתמש בגוף שלהם ולשחק בו. דרך משחק, אנשים יכולים ללמוד יותר על עצמם. משחק זה כף. הדבר היחיד שיכול לעצור אותך מלעשות BODYPLAY הוא לקנות את הטענה השקרית שאתה אינך הבעלים של גופך "אני לא יכול לעשות זאת מכיוון שאמי..."

ורד: אתה לא חייב את אמא... מה לגבי המחשבה: "אני לא יכול לעשות זאת מכיוון שאני עלול להיפגע או חלילה להרוס את עצמי..."?

פקיר: גם כשאת רואה אנשים מדתות מזרחיות והם עושים דברים מאד קיצוניים, הם עושים דברים שאת יודעת שהתוצאה תהיה הרס עצמי ולמעשה הם הולכים למות והמורים

⁸ מוספר מדבר על חוויה רוחנית שחווה בעקבות אחד ממשחקי הגוף הקיצוניים שעשה.

הרוחניים שלהם עדין אומרים: זה בסדר גמור, יש להם זכות מלאה לעשות זאת. מה זה להיות מת? כשאתה לא מחובר לגוף שלך - זהו מוות. מה זה בשבילך למות?

ורד: מה זה בשבילי למות? למות זה כשהגוף שלי ישכב טמון באדמה...

פקיר: ברור. אנחנו קוראים לזה חזרה לאם. אנחנו קוראים לזה KAYA - האם. זה מים, פחמן, כל הכימיקאלים הללו, כל אלו שמים אותם יחד, מחזיקים ביחד ונותנים לך אנרגיה, ומוחזקים יחד על ירך. וזה אכן מה שקורה לך.

ורד: אז אתה אומר, שהנשמה שלי נשארת שלי גם כשכל החומרים הללו טמונים באדמה. הנשמה ממשיכה לטייל היכן שהיא רוצה, באיזה עולמות שהיא רוצה?

פקיר: את עלמה צעירה, מהו הדבר הראשון שקורה כשאת מתה?

ורד: אני נעלמת מן העולם, נעלמת מן הסובבים אותי.

פקיר: רק מכיוון שאנשים סביבך אינם יכולים לראות אותך, זה לא אומר שאת לא כאן. כשאתה מת, אתה לא שונה מכפי שהנך כשאתה חי, חוץ מזה שאינך בתוך גופך. אתה כמו שאני הייתי כשיצאתי מגופי וטיילתי. אתה בגוף הצללים שלך SHADY BODY, וכל התחושות והזיכרונות שלך עדין שם. יש אנשים שיכולים לראות את המתים. יש התנסויות שאנחנו יכולים לעבור, אנשים שזה טבעי להם. לעיתים אתה יכול להתאמן לראות רוחות SPIRITS. יש רוחות גם כאן. אנחנו מנסים להשאיר כאן נקי מסביב, כשיצאתי מחוץ לגופי הפיזי, ראיתי אותם. ראיתי כלבים וחתולים מתים רצים כאן מסביב והרוחות הקטנות שלהם היו שם עדיין בכמה צורות מעורפלות. ראיתי את אבא שלי עצבני. הייתי בבית כשאבי נפטר. הוא מת בגלל שהוא לא ידע מה זה מוות. אנשים לא יודעים מה קורה כשאתה מת. כשאתה מת אתה לא שונה מכפי שהנך כשאתה חי חוץ מזה שאתה כבר לא בתוך גופך. אם אתה לא בתוך גופך אינך יכול לתקשר עם אנשים. הם לא רואים אותך וזה מעצבן אותך כי זה כמו: "אני כאן, לעזאזל!" כשראיתי את אבא שלי הוא היה מאד כעוס.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

רוב האנשים הם כך. הם לא מוכנים לכך. ספר המתים הטיבטי מסביר את זה. יש להם דרך אחרת ללמד אנשים. את לא באמת שונה כשאת מתה מכפי שהינך כשאת חיה. חוץ מזה שאינך בגוף. מה יקרה לך בתקופה הבאה תלוי בהיכן היית מבחינה רוחנית בנקודה בה עזבת את גופך. הגורו שלי ביקר שם וחזר ותיאר את האהובים שלנו. לפעמים מאד קשה להם והם צריכים ללמוד את השיעורים הגדולים הללו, בניסיון להורות להם לפני שהם יורדים לכאן חזרה בגוף אחר. הרוח שמטעינה (אנרגיה) את גופך היתה מסביב למשך תקופה. היא היתה בגופים אחרים. היא נקראת לשוב ולהיות בגופים נוספים. לחלוטין, זוהי מציאות/ראליה עבורי.

ורד: נשמע מתיאורך שזה מאד בודד להיות מת... או במילים אחרות: נשמע שההבדל בין היות חי למת היא ביכולת לתקשר עם אחרים.

פקיר: זה קשה לאנשים כאן לשמוע אותך כשאתה מת. את תהיי מופתעת לגלות כמה רוחות קרוב לוודאי ניסו לדבר איתך ואת לא ידעת שהן נמצאות שם. הן נעלמו מכיוון שאת לא הקשבת. אם אתה מפותח רוחנית, אתה מסוגל לחוש בנוכחותם. זה לא קרה במשך שנים. אי אפשר לשלוט בכך. אתה לא יכול לגרום לזה לקרות אך זה לעיתים קורה. אישה שגרה דלת ליד שהיינו מאד מיוודדים, אישה מצ'וסלובקיה, היינו מאד מיוודדים והיא נפטרה. יצאתי מהבית יום אח"כ וראיתי איזה משהו צלליתי עומד, ראיתי אותה משקה את הצמחים שלה. היא נופפה לי. ישנם כמה דברים שאמורים, כמו פירסינג, לפתוח משהו בכך, בעין השלישית. כאן יש צ'קרה (מראה לי בין שתי העיניים), אנחנו עושים כאן פירסינג פעמים רבות, במקום הזה. אנחנו עושים זאת לפעמים לאנשים דרך ריטואל והם יכולים לראות דברים רבים מסוגים שונים שאינם שם. במקרה שלהם, מסיבות שונות, עשית הדבר הפיזי פותח להם את הראיה הפנימית שלהם, את העין השלישית. יש אנשים שבאים אלי, ילדים שמלאים בפירסינג, ואני אומר: " זה ממש קול! יש לך מושג מזה אמור לעשות? האם אתה רואה אנשים מתים?" - "מה???" - "כן, יש לך פירסינג בצ'קרה".

ורד: ברשותך, הייתי רוצה לעבור לנקודה נוספת: פוצעים רבים שאני פוגשת מדווחים על חוויה של שנאה עצמית שמובילה אותם לפציעתם העצמית, פעמים רבות שנאת הגוף.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

האם, למיטב ידיעתך, גם ב-BODYPLAY ישנם אנשים שמונעים מתוך שנאה עצמית או שנאה גופנית?

פקיר: מה שאנחנו מנסים לעשות, אם אנו פוגשים אנשים כאלו, זה ניסיון לתווך, מכיוון שהשנאה הזאת היא משהו שהם ספגו מאנשים סביבם או מהתרבות שלהם. הם שונאים את גופם מכיוון שהם ספגו משהו שאינו נכון. אז מה שצריך הוא לעזור להם להבין שמה שהם עושים אינו בהכרח הרסני ולא בהכרח אומר שאתה שונא את עצמך. הרבה אנשים שעושים מודיפיקציות גופניות עושים זאת מתוך אהבה עצמית. במשך שנים עשיתי זאת, וכשעושים משהו מסוג זה, זה נחשב נורמטיבית לשנאה עצמית, או פציעה MUTILATION, אך זה לא היה כך עבורי. אני אהבתי את עצמי, ומשום כך עשיתי זאת. הם שוטפים לנו את המוח. אנחנו מקבלים זאת ואז אנחנו פועלים בהתאם, כנגד תחושותינו הטבעיות. לפעמים לרצות לחתוך את עצמך זוהי תחושה מאד טבעית מכיוון שזה נובע מהעצמי הפרימאלי שיונג דיבר עליו. זהו עצמי פרימאלי אוניברסאלי, אך התרבות שלנו אומרת: "לא. זה חולה". זה לא חולה, אם רק נבין זאת, אם היו לנו עוד אנשים מבינים כמו פאבאזה⁹, לעבודה פסיכולוגית עם אנשים – ישנה עבודה רבה לעשות בתחום זה. המדע הפסיכולוגי הוא חלש בנקודה זו – חלש מאד.

ורד: לאדם המערבי הממוצע, גם לזה המחשיב עצמו כפתוח, משחקי הגוף קשים לצפייה. אני מוצאת פער בין הקלות היחסית להקשיב לטענותיכם ולדון בהן לעומת היכולת להתבונן בהן. האם אתה מודע לפער זה? כיצד אתה מבין אותו? האם השוק שלי להבנתך, הוא בגלל הטיה תרבותית?

פקיר: בחלקו. חונכת להגיב בדרכים מסוימות. אך מצד שני, התחושות שיש לך אל מול משחקי הגוף, הן עמוקות ומאד רגשיות, מכיוון שזה פרימאלי. זוהי התגובה הרגשית החזקה. חלק פרימאלי כך מגיב כשאת צופה בזה. את לא משתתפת באנרגיה, זה עובר אליך מיד שניה, זאת חוויה שונה אם את מכירה את האדם שעושה זאת ואת אתו לאורך חייו, זו עשויה להיות חוויה שונה לחלוטין, מכיוון שאת חולקת את גוף הרגשות שלך.

⁹ ארמנדו פאבאזה – פסיכיאטר שכתב את הספר "גופים במצור"

אחרת זה ירגיש מוזר או הרסני עבורך בסביבה הנפשית. זה לא מפתיע שזה מזעזע אותך. אני התעוררתי וכביתי בו זמנית בפעם הראשונה שראיתי תמונות בתנועה ב-1930 של אנשים בהודו שעושים את מסגרת הקוואדי או דברים קיצוניים אחרים, ריטואלים פיזיים, פירסינג ודם. בנקודה מסוימת זה היה פשוט נורא ובו זמנית זה היה מרגש נורא. יש לי קונפליקט עצום כל השנים, מין הדלקה, ובאותו הזמן זה כל-כך מתקיף. איך זה יכול להיות? התרבות שלי והאימון שלי לא הכינו אותי לדיסוננס הזה. ביליתי מספר חודשים במלזיה ופגשנו שם אנשים מהודו. התיידדנו עמם. להם היה אימון אחר לחלוטין משלנו כך שזה כלל אינו מטריד אותם.

ורד: PITTS (2003) טוענת לגבי מה שאני מגדירה "קשה לצפייה" כי זה מכונן ומהווה

אקט חתרני. מה דעתך על טענת החתרנות?

פקיר: כן, ברבות מהמודיפיקציות הגופניות המודרניות שאיני מכבד יותר מדי, ישנה בהחלט כוונה להיות אקט חתרני. הם לא עושים זאת לצורך שיפור עצמי, ולא לצורך הארה רוחנית. הם עושים זאת כדי להשתין על מי שסביבם, שעמם הם אינם יכולים ואינם רוצים לתקשר. זה מה שרואים למשל ב-

¹⁰BME ובמקומות כאלו. אני לא יודע אם את מכירה את זה, אך זה הכי רדיקאלי, יותר מהכל. כן, אלו מתכוונים להיות חתרניים. כל מה שאני יכול לראות בסוג התנהגות זה הוא את החולי של החברה. אני חושב שהחברה שלנו היא חולה ומובילה אנשים לקיצוניות שכזו. להיות חתרני - לצרוח כנגד מה שסביבם. אני חושב שזה שימוש לרעה בפרקטיקה. הפרקטיקות הללו במקור הן לצורך הארה. הן לא היו חתרניות וצרחנות צורמת למטרות כאוס בעולם.

¹⁰ Body Modification Ezine – ז'ורנל מכון העוסק במודיפיקציות גופניות, המוכר בטכניקות הקיצוניות המוצגות בו של מודיפיקציות גופניות ומשחקי גוף ארוטיים.

ורד: במחקר שעשו STRIN et al. (2011) הם טענו כי מצאו הבדל בין מודיפיקציות גופניות קלות לאינטנסיביות כשאחד ההבדלים לטענתם הוא בחוויית ההתמכרות אצל המודיפיקציות האינטנסיביות יותר - אתה מסכים עם הטענה? האם יש אלמנט ממכר במשחקי הגוף?

פקיר: רק אם את קוראת להיות בגבהים רוחניים - התמכרות. פעמים רבות, כשזה קורה באופנים הקיצוניים של זה, כמו בריקוד השמש למשל, זה לוקח את זה לאקסטרים. בתהליך הזה, אתה לומד כי אתה חווה היי, חווייה שאתה רוצה לחזור עליה. אפשר לכנות זאת התמכרות, אך התמכרות למה? התמכרות להיות יותר מכפי שהנך בד"כ. התמכרות, שוב, היא מילה מגנה, דעה קדומה, את צריכה להיות זהירה: Self-Mutilation, Body-Modification - כל אלו מילים שנכנסו לתרבות שלנו בגלל החינוך שלנו.

ורד: Body-Modification היא מילה שלילית?

פקיר: גם אותה אני שם בקטגוריית המילים המזלזלות.

ורד: חשבתי שזו מילה שאתה משתמש בה?

פקיר: אני קשור למילה הזאת אך אני משתמש במקומה במילה BODYPLAY. BODYPLAY היא מילה עבור כל הדברים הללו מכיוון שבכל פעם שאתה משתמש בגופך, אתה משחק אתו. זה מאוד פשוט, BODY MODIFICATION זה: אתה משנה את הגוף. יש לי בעיה עם זה, מכיוון שחסרה הסיבה בשלה אתה משנה את גופך. האם זה קבוע או זמני? האם זה משנה את האופן בו אתה מתפקד? אנשים עושים עכשיו בתחום הזה הרבה דברים שאני מתנגד להם, מכיוון שאינם נעשים לצורך הגדלת הרוחניות שלך. זה לא כמו בודהיזם, ניסיון להרחיב את התודעה שלך, זה לא מרחיב את התודעה שלך. אני מכיר אותם, אני בקשרים אישיים איתם.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

אם ישנה התמכרות, היא קשורה בחוויה טרנספורמטיבית, כשאתה עושה BODYPLAY קיצוני, אתה תרצה לשוב למצב תודעה זה, בדיוק כמו להיי שתשיג בעזרת סמים. אתה רוצה לחזור אליהם, ובמקרה זה אתה יכול לחזור לזה ולא תהיה לזה השפעה שלילית עליך. התמכרות היא באופן נורמטיבי מילה שלילית, האם אני יכול להיות שלילי לגבי הארה רוחנית?

ורד: קראתי ציטוט מתוך המגזין IN THE FLESH בו נאמר כי :

"The only rule to body play and modern primitive acts is that no one unwilling gets hurt, and the participant performs it as he\she feels it."

vol.1(2)

האם תוכל להרחיב בנקודה זו: מה מקום הכללים ב-BODYPLAY? האם ישנם כאלה? מהם גבולות משחק הגוף? מה יחשב בעיניך חציית גבול?

פקיר: זה באמת נכון - שמי שאינו מוכן לכך, שלא יפגע. הגבולות והכללים הם: "אני לא מסופק מכך". "איך אני יכול לעשות זאת אחרת?" "האם אני יכול לעשות זאת בדרך אחרת?" "האם אני יכול לעשות זאת שלא על מנת לזעזע ולמשוך תשומת לב במועדון הלילה?"

אני מניח כי הכללים היחידים שנוהגים כאן הם אלה: האם אתה עושה זאת עבור האגו שלך? האם אתה עושה זאת כדי למשוך תשומת לב מאחרים? הכלל שלי הוא כזה: אם אתה אכן כך, אתה מעוות את האנרגיה. מעוות את משחק הגוף. זה קל לעוות זאת, מכיוון שבטבע האנושי אנחנו רוצים להיות נאהבים ונראים ונערצים. אך בדיוק כמו כל פרקטיקה רוחנית - אתה לא עושה זאת כדי לבנות את האגו שלך. אתה עושה זאת כדי להפטר מהאגו שלך. אתה נפטר מהחלק של ההרס העצמי ומוצא את החלק האמיתי שלך. אם BODYPLAY עוזר לך למצוא את האני האמיתי שלך REAL SELF זה מעולה. אך כל דבר שלא עוזר לך למצוא את האני האמיתי שלך מרחיק אותך ממצויאתו, זה יהיה כלל של מה לא לעשות.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

שאלת איזו פעילות תחצה את הקו האדום? כשאתה עושה זאת בשביל האגו ולא למען גילוי עצמי, סיפוק, כשאתה עושה זאת כדי להקסים אחרים, למשוך תשומת לב, כדי לבנות את האגו, זה יורד לפסים שליליים, זה להשתמש בזה למטרות לא קונסטרוקטיביות.

ורד: כיצד התקבלו טענותיך לאורך השנים: את מי הן הכי עצבנו? מי הפתיע אותך בתגובתו אליהן לטוב ולרע?

פקיר: באירופה בסה"כ קיבלתי תגובות טובות, חלקן היו עצבניות יותר... הגרמנים קיבלו את זה יותר טוב. גם עם הצרפתים היה בסדר, יש לי קשרים טובים בצרפת. גם האיטלקים היו סבבה... הבריטים נוראיים. אני לא יודע איך יגיבו הישראלים...

ורד: מי הכי התנגד לרעיונות שלך עד כה?

פקיר: הנוצרים הימניים במדינה שלנו הם כמובן המתנגדים הכי גדולים לעניינים הללו. זה מביע חופש ופתיחות והם מתנגדים לכך ולכל דבר שישחרר אותך. זהו ממש חטא מבחינתם. גם המשפחה שלי היתה איומה. הם שייכים לכנסיה לותרנית. אני התנגדתי לכך כבר בגיל 12. זה לא היה הגיוני בעיני. זה לחלוטין טיפשי. אני לא מבין אותם כלל. המשפחה שלי היתה בעיה אמיתית. היו לי שני אחים, אחד מהם התאבד, ואחות אחת. הייתי צריך להסתיר כל מה שעשיתי, לחלוטין. הורי מעולם לא רצו לדעת מה שעשיתי, פרסמתי ספר ושאלתי אותם: "תרצו עותק?" והם ענו: "לא, אנחנו לא רוצים לראות את הספר שלך". אמרתי: "אני טס לאנגליה רוצים לדעת מדוע?" - "אנחנו לא רוצים לדעת שום דבר על כך". זו היתה הגישה, עד הסוף.

ורד: מהי העמדה החוקית כלפי משחקי הגוף בארה"ב? האם זה חוקי בכל מקום? האם יש מקומות שאוסרים זאת? כתבת כי בדרום דקוטה אסרו על האינדיאנים לעשות את ריקוד השמש. מה קורה היום?

פקיר: זה היה אסור במשך שנים רבות. אם היו תופסים את האינדיאנים עושים את הריטואלים הכבדים שלהם, היו עוצרים אותם. זה לא היה סוג הדת של הכנסייה הבפטיסטית, או הכנסייה הקתולית או ביהכנ"ס היהודי - זה לא משהו שהכירו, זה היה רדיקאלי, מטורף והרס עצמי מנקודת המבט המערבית היהודו-נוצרית. היום הם חזרו לעשות זאת. בשנות ה-70 חזרו להתיר את ריקוד השמש. זוהי פרקטיקה שנהוגה בסה"כ ע"י שלשה שבטים באזור קטן. אך זה נעשה נפוץ יותר ויותר. זה עוצמתי, זוהי החוויה הפיזית הכי חזקה שהיתה לי. וואו, אם אתה יכול לשאת את זה, לעמוד בזה מאד חשוב. עמידות היא חלק מאימון שמכין אותך לדברים רוחניים גדולים. להתלות עם ויום על עץ - זוהי חוויה, תאמיני לי!

ישנם עדין הרבה דברים שאינם חוקיים.¹¹ BRANDING אסור, יש לי שני סמינרים כאלו בשנה, אך נעשה קשה לעשות זאת, ישנם עונשים חמורים על כך. ישנם מקומות כמו בטנסי (TENNESSEE) שאם יתפסו אותי ישימו אותי בכלא ל-10 שנים. הם לא מבינים את העניין הזה. אין להם מושג מה אנחנו עושים. אותו הדבר לגבי פירסינג גופני, נעשה קשה יותר ויותר לעשות זאת.... זה בעצם כמו סקס, מה אתה עושה בחדר השינה שלך? לאט לאט מנסה הממשלה להתערב גם במה שאתה עושה בחדר השינה. כל מה שבא לך לעשות זה בסדר. זהו כלל קרדינאלי נוסף. שאלת אותי על כללים: BODYPLAY זה בסדר, גם אם זה הרס עצמי - זה בסדר, כל עוד זה לא משפיע או מפריע לאדם האחר. זה מאד חשוב - כל עוד זה לא פוגע ומשפיע לרעה על חייו של אדם אחר. אם זה לא, אתה רשאי וחופשי לפצוע (MUTILATE) את גופך כאוות רצונך.

ורד: לסיום, האם יש איזה מסר שהיית מעוניין להעביר לקהיליה הטיפולית בישראל?

פקיר: הדבר שנראה לי הכי חשוב זה יותר חקירת עומק בין-תרבותית, במיוחד זו של הודו, יפן, אינדיאניים ותרבויות אנימיסטיות נוספות.

ורד: תודה רבה!

¹¹ ציור או כתיבה על העור באמצעות אש. מכונה ע"י מוספר "Kiss of Fire"

אחרית דבר:

הפגישה עם מוספר, על תכניה המרתקים היתה חוויה לא פשוטה עבורי. מצד אחד, מוספר השרה סביבו תחושת נעימות, ביטחון, אמון ונינוחות של אדם הבטוח בדרכו וצועד בה בשלווה מתוך חיבור פנימי חזק. מאידך, לא באתי לעימות – באתי להקשיב ולנסות להבין יותר. יצאתי מותשת. ההרגשה שהלכה והתחזקה בי לאורך הריאיון היתה של אדם, המילים אבדו לי וחשתי שאני מתקשה להבין. אני בטוחה שתרמה לכך גם חוויית הריאיון בשפה שאינה שפת אם עבורי וכן השפה ה'ניו-אייג'ית' שזרה לי, אך בהבנתי זה לא היה כל הסיפור. הרגשתי כיצד אני מנושלת אט אט מכל ארגז הכלים שלי: החשיבה הרציונאלית, המדע, האגו, הגשמה עצמית ויותר מכל – השפה – כל אלו לא יעזרו לי להבין ולחקור את עולמו וטענותיו, להפך, שימוש בהם עלול להיות שימוש לרעה.

כמטפלת שחונכה על ברכי התיאוריות הפסיכולוגיות השונות קופצים לי לראש מושגים שונים להסבר החוויה שעברתי, חלקם מתמקדים בי, חלקם במוספר וחלקם באופי האינטראקציה. עם זאת, אני חוששת כי החלת ההמשגה הפסיכולוגית על מי שיוצא בגלוי כנגדה ופועל באופנים המנוגדים בתכלית לכללי הבריאות והחולי הנהוגים בה, עלולה להיות מצמצמת. אני מעוניינת, לפיכך, בהמשך להנחת המוצא שלי כי מדובר בשני משחקי שפה שונים, לחשוב על חוויית המפגש ביננו במסגרת המשגה זו.

'משחק שפה' הוא ביטוי המשקף מערכת תרבותית שלמה המאפיינת קבוצה. כל 'משחק שפה' כולל אוצר מילים ייחודי המשקף את הנחות היסוד של הקבוצה, מחוות מילוליות ובלתי מילוליות, כללי מחשבה ופרקטיקה. במונח 'משחק שפה' טמונה הטענה שמשמעותן של תופעות אנושיות אינן נתונות וקבועות באיזשהו 'אוצר אפשרויות' נתון מראש, אחת ולתמיד, אלא מתפתחות ולובשות צורות חדשות בהקשרים חדשים. קהילות שיח שונות עשויות לשיים תופעות זהות בדרכים שונות ולהעניק להן משמעויות שונות בתכלית. עמדתו של ויטגנשטיין נותנת ערך מיוחד להרגל, להסכמה ולהצלחה. זה היסוד לכך שכשהבנת ביטוי מתבטאת בפרקטיקה ובנוהג מסוימים, מכאן ששונות בפרקטיקה ובנוהג, והתנהגות שנתפסת כנוכחית ומוצלחת במסגרתם, "מצדיקים את עצמם", ואין הם זקוקים לאשרור מגוף שיפוטי זה או אחר.

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

לכאורה, לנתח את 'משחק השפה' של מי שיוצא בגלוי כנגד ערך הדיבור וחשיבות השפה עלול להיות בלתי הולם או במקרה הטוב, מיותר. מאידך, על אף ביטולו המוצהר של פקיר מוספר את חשיבות השפה, הוא עסוק בפועל ובאופן אינטנסיבי ביצירת טרמינולוגיה חלופית ובשלילת הטרמינולוגיה הקיימת מתוך מודעות לחשיבות השפה ביצירת מציאות.

אני חושבת שחוייתי הסובייקטיבית הקשה בריאיון עשויה ללמד משהו על מפגש בין משחקי שפה מנוגדים. בשאלת אפשרות המפגש בין שני משחקי שפה שונים חלוקות הדעות בין התיאורטיקנים. דיון מעניין בנושא התנהל בשנות ה-90 בין שני התיאורטיקנים הפוסט-מודרניים ליוטר ורורטי:

ז'אן פרנסואה ליוטר הוא פילוסוף צרפתי ואחד ההוגים המזוהים ביותר עם ההגות הפוסט-מודרנית. הוא ניסח את אחד הטיעונים המוסריים החשובים ביותר של ההגות הפוסט-מודרנית והוא ההכרה בכך שאין "מטא-נרטיב" אחד ויחיד: **"בפישוט קיצוני, אפשר לכנות "פוסטמודרני" את חוסר האמון כלפי סיפורי העל"**¹². לדבריו, עולמנו הוא עולם של "נרטיבים קטנים" שונים, שלכל אחד הלגיטימציה הפנימית שלו. לטענתו, ההשלמה עם ההכרה ש'משחק השפה' שלי לא טוב יותר או קרוב יותר לאמת מ'משחק השפה' של האחר, היא לב ליבה של ההכרה הפוסט-מודרנית.

עמדתו הפלורליסטית מאמצת את ההנחה כי אין מערכת ערכית אחת העולה על חברתה וכי אין כל דרך לצאת ממשחק השפה שלך ולהשקיף "מבחוץ" על מערכות הערכים במשחקי שפה שונים. טענתו היא לאי יכולת השוואה בין מערכות ערכים שונות (אינקומנסורביליות). ליוטר מזהה באינקומנסורביליות את אחד המאפיינים הבולטים של הפוסט-מודרניזם¹³.

בהמשך לכך, ליוטר שולל את אפשרות קיומו של שיח בין משחקי שפה שונים. הוא רואה בכל משחק שפה עולם סגור. נקודת המוצא שלו מאמצע שנות ה-70 מקורה בוויטגנשטיין, הטוען שישנם משחקי שפה רבים, שונים ומובחנים¹⁴. אך הוא צועד צעד נוסף, שאינו מובן מאליו, ומסיק מכך כי כל ניסיון לתרגם משחק שפה אחד למשנהו יש בו הפעלת אלימות וכפייה של תרבות אחת כלפי האחרת. מתיזת

¹² ליוטר 1999, עמ' 7.

¹³ ליוטר 1999, עמ' 8.

¹⁴ זיוון "דת ללא אשליה", 2005, עמ' 63.

הכוחניות משתמע כי: "לדבר פירושו להיאבק"¹⁵. ע"פ ליוטר, המעבר ממשחק שפה אחד למשנהו גורם להפסיד משהו מאופיו המקורי של המשחק. עם ניפוץ האשליה בדבר סיפור העל - המטא-נרטיב, עלינו לוותר, לטענתו, גם על היכולת לעבור ממשחק שפה אחד לרעהו ללא הפסד. הפגישה עם האחר היא תמיד פגישה בין "סוגות מובחנות של שיח", לעתים קרובות, טוען ליוטר, יש עימותים חריפים בין סוגות שיח, ואם מישהו מוותר על משחק השפה שלו הוא נמצא מושחק ומתקיים Diffrend "הדיפרנד הוא המצב הלא-יציב והרגע של הלשון שבו משהו שצריך להיות בר-ביטוי בהיגדים כבר אינו יכול להיות כזה... מה שבדרך-כלל אנחנו מכנים תחושה (sentiment) מאותת על המצב הזה. כש"אין מלים בפיו" וכו'.¹⁶ "דיפרנד" אם כן, הוא פער בלתי ניתן לגישור בין סוגות שיח שונות, כאשר הצד אשר אינו יכול לזכות במחלוקת על סוגת השיח הופך להיות קורבן.

האם ניתן לומר בעקבות ליוטר כי השתתפתי בכישלון ידוע מראש של שיח בין שני משחקי שפה אוטונומיים?

מעניינות בהקשר זה טענותיו של רורטי כלפי ליוטר: ריצ'רד רורטי, הפילוסוף הפרגמטיסט האמריקאי יוצא כנגד התפיסה של משחקי שפה שונים כ"איים לשוניים מבודדים". בעקבות ויטגנשטיין הוא תופס את השפה כיצירה תלויה תרבות יותר מאשר שיקוף המציאות. משחק השפה לטענתו, הוא אכן עצמאי ובעל משמעות פנימית "ה'אמת' פירושה שונה בחברות שונות"¹⁷. אך בשונה מליוטר, טוען רורטי כי משחק השפה פתוח להשפעות ממשחקי שפה אחרים. טענתו העיקרית של רורטי כנגד תפיסתו של ליוטר מתבססת על העובדה, שלמרות המרחק הגדול שבין תרבויות שונות הן מקיימות שיח פורה ולעתים אף מגיבות לבעיות באופן דומה. הוא מציע להבחין בין הטענה ששפות אינן ניתנות למדידה והשוואה, ובין הטענה השנייה, ששפות שונות אינן ניתנות ללמידה. בניגוד לליוטר המיואש מכל אפשרות לתקשורת בין תרבויות, מציג רורטי עמדה אופטימית ואומר:

¹⁵ ליוטר 1999, עמ' 18

¹⁶ הדיפרנד, פרק א' סעיף 22 (תרגום: אריאלה אזולאי).

¹⁷ Rotry, 1991, p. 25

"סקרנות, סובלנות, אורך רוח, מזל ועבודה קשה - זה כל מה שצריך כדי להגיע להבנה של משחק שפה אחר"¹⁸.

בהמשך לכך, ובחזרה לריאיון, אני סבורה כי ניתן להבין משחק שפה אחר, אך זה כנראה כרוך במאמץ רב, אולי אף ביציאה מגדרנו, כדי להבין אחרות כל-כך רדיקלית.

¹⁸ Rorty, 1991, p. 216

ביבליוגרפיה:

בר-און ו. פציעה עצמית: בין משחק השפה הקליני למשחק השפה של הפרימיטיביים המודרניים. שיחות כ"ז (2) 2013.

זיון ג., דת ללא אשליה, יהדות ישראלית, 2005.

ליוטר ז', הדיפרנד, תירגמה אריאלה אזולאי, תיאוריה וביקורת 8, 1998.

ליוטר ז', המצב הפוסט מודרני, תל-אביב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1999.

סטמן ד., דילמות מוסריות, ירושלים, מאגנס, 2003.

Fafazza A.R., Bodies under siege: Self mutilation and body modification in culture and psychiatry. 2nd ed. Baltimore, Johns Hopkins Univ. Press, 1996.

Musafar F., Body play: State of Grace or Sickness? In Favazza A. R., Bodies Under Siege. 2nd ed. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1996.

Musafar F., Spirit and Flesh. Arena Editions, 2002.

Pitts V. L., In the Flesh: The Cultural Politics of Body Modification. Palgrave Macmillan. NY 2003.

Rorty, R. Objectivity, Relativism, and Truth: Philosophical papers, Vol. 1, New-York; Cambridge University press, 1991.

Stirn A, Oddo S, Peregrinova L, Philipp S, Hinz A. Motivations for body piercings and tattoos - the role of sexual abuse and the frequency of body modifications. [Psychiatry Res.](#) 190(2-3):359-363. 2011

מרחבים – כתב עת של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית

Suchet, M. (2009). The 21st Century Body. *Studies in Gender and Sexuality*, 10: 113-118.

Vale V., & Juno A., *Modern Primitives: An Investigation of Contemporary Adornment & ritual*. *RE/Search*, 12, 1989.